

Dosarul nr. 2ra-244/19

Prima instanță: (Judecătoria Cahul, sediul Central) E. Bancov

Instanța de apel: (Curtea de Apel Cahul) V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva

ÎN C H E I E R E

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bondarenco Igor
împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu
Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin atragere ilegală
la răspundere penală,

împotriva deciziei din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care s-au
respins apelurile declarate de Procuratura Generală și Ministerul Justiției și s-a
menținut hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2017 Bondarenco Igor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu
Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin atragere ilegală
la răspundere penală.

În motivarea acțiunii, Bondarenco Igor a menționat că la 07 aprilie 2016 de către
Procuratura raionului Cahul în privința sa a fost pornită urmărirea penală în baza
indicilor infracțiunii, prevăzute de art. 166¹ alin. (1) Cod penal.

A invocat că drept temei pentru începerea urmăririi penale a servit faptul că, la
data de 23 martie 2016 la Procuratura raionului Cahul a fost înregistrată plângerea lui
Jantîc Ruslan, prin care a solicitat luarea de măsuri cu angajatul poliției de frontieră
Bondarenco Igor, care la 19 martie 2016, aflându-se la serviciu la Punctul de trecere a
frontierei de stat ”Giurgiulești-Galați”, l-a numit cu cuvinte necenzurate, iar ulterior
l-a îmbrâncit, înjosindu-i astfel demnitatea.

A specificat că la 25 aprilie 2016 a fost recunoscut în calitate de bănuț, iar
pentru reprezentarea intereselor sale în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală,
a fost nevoit să încheie contract de asistență juridică cu avocatul.

Ulterior, prin ordonanța Procuraturii Cahul din 12 iulie 2016, a fost scos de sub urmărire penală, cu clasarea procesului penal.

A relatat că în urma acțiunilor organului de urmărire penală, i-a fost cauzat prejudiciu material, ce se compune din cheltuielile de asistență juridică suportate pentru angajarea unui avocat, cât și prejudiciu moral, prin defăimarea reputației profesionale.

A solicitat reclamantul încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Bondarenco Igor.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bondarenco Igor suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bondarenco Igor suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bondarenco Igor suma de 3 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că lui Bondarenco Igor i-au fost cauzate suferințe psihice în timpul aflării sub urmărire penală cu statut de bănuț pe perioada respectivă, precum și gravitatea învinuirii formulate, statutul social al ultimului, fiind funcționar public al organelor de poliție, deținând funcția de inspector al secției control de frontieră "Giurgiulești" a Direcției regionale Cahul a Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, prima instanță a concluzionat că suma de 10 000 lei poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru sentimentele de frustrare suferite de reclamant, care corespunde caracterului gravității suferințelor psihice suportate de Bondarenco Igor.

Prin decizia din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, s-au respins apelurile declarate de Procuratura Generală și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central

La 13 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Procuratura Generală, în motivarea recursului a menționat că instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material, precum și faptul că au aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată.

A relatat că acțiunile organului de urmărire penală, recunoașterea lui Bondarenco Igor în calitate de bănuț și precum și audierea ultimului, au fost condiționate de temeuri rezonabile că acesta a comis o infracțiune la plângerea lui Jantîc Ruslan.

A invocat că în cadrul urmăririi penale, nu au fost constatate acțiuni ilicite întreprinse de organul de urmărire penală în privința lui Bondarenco Igor și prin urmare este greșită soluția instanțelor de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece nu au fost constatate temeiurile care ar acorda dreptul lui

Bondarenco Igor la repararea prejudiciului.

Mai mult ca atât, scoaterea de sub urmărire penală a lui Bondarenco Igor de învinuirea înaintată și lipsa la Bondarenco Igor a necesității să-i fie aduse scuze oficiale în numele statului pentru atragerea ilegală la răspundere penală, la care reclamantul nu a pretins, constituie de la sine o satisfacție echitabilă a suferințelor acestuia în cadrul urmăririi penale.

A specificat că instanța de apel nu s-a expus asupra faptului neatribuirii lui Bondarenco Igor a statutului de inculpat sau condamnat, neafectarea drepturilor și libertăților fundamentale, fiindu-i asigurat un proces penale echitabil.

La 01 februarie 2019, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a invocat interpretarea eronată normelor de drept material.

A specificat că instanța de apel a analizat arbitrar poziția participanților la proces și a evitat aprecierea argumentelor invocate privitor la faptul că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

Respectiv, a relatat că acțiunea depusă de Bondarenco Igor urma a fi respinsă, or, prin prisma prevederilor legale aplicabile speței, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

Prin urmare a relevat că instanțele de judecată în mod nejustificat și întemeiat au dispus încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Bondarenco Igor, în condițiile în care acesta nici nu a fost supus reținerii sau condamnării cu privațiune de libertate.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 04 octombrie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursurile au fost declarate la 13 decembrie 2018 de Procuratura Generală și la 01 februarie 2019 de Ministerul Justiției, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursurilor, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Procuratura Generală și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Procuratura Generală și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari